

OBSAH

ÚVOD 5

1. KAPITOLA

SOUMLAK BOHŮ (1938–1942)

1. Tma o polednách 13

Mentalita totalitních elit: „případ Kirov“ 14

2. Krize civilizace 19

Malé pravdy a „velká lež“ 20

Dvojí selhání 22

3. „Komplexní“ a „nekomplexní“ totalitarismus 24

Hitler 27

4. Stalin a „homo sovieticus“ 30

Gang poslušných v Kremlu 33

5. Rusko a Evropa 34

Anšlus a východoevropské domino 36

Stalinova doktrína rozporů 38

6. Pakt Ribbentrop-Molotov 39

Čtvrté dělení Polska 41

7. Německo-sovětský pakt a Pobaltí 45

Zimní válka 46

Porážka se ctí 49

Tři pobaltské „národy-odsouzení“ 52

8. Destabilizace jihovýchodní Evropy 54

9. Konec námluv 58

V předvečer „Barbarossy“ 60

10. Sřtět dvou totalitních systémů 63

Stalin bez lesku 65

Moskva, říjen–prosinec 1941 67

11. „Protihitlerovská koalice“ 69

Koalice v letech 1941–1942: oficiální a zákulisní 71

12. Sověty od nových porážek ke Stalingradu 74

„Nekomplexní totalitarismus“ a válka 77

13. Antisemitismus 79

„Ostraum“ a „Ostpolitik“ 81

2. KAPITOLA

STALIN – „DOBŘÍ STRÝČEK JOE“ (1943–1945)

1. Stalin, Roosevelt, Churchill 84

Tragédie jménem Roosevelt 85

2. Vše hraje pro Stalina 89

Italská „nová scéna“ 92

Polská otázka 94

3. Teherán 96

Čtvrtý vzadu – de Gaulle 98

Sovětské geostrategické plánování: Litvinov a Majskij 100

4. Jugoslávská tragédie: hrůzy rozdělení 103

Partyzánská válka 105

Jugoslávie a Stalinova politika 1941–1944 107

Albánské zákoutí 109

5. Změna finské politiky 110

Varšavské povstání 112

6. Rumunský srpnový převrat 115

Sofijský hřbitov 117

Maďarsko v ohni 119

7. Stalin, Churchill a dělení Balkánu 121

Jalta 122

8. Prolog k pacifikaci Polska 125

Rumunsko: „tvrdość se vyplácí“ 127

9. Američané v Číně – problém dvou kultur 130

Faktory „Čankajšek“ a „komunistická strana“ 131

„Břemeno povinností vůči Číně“ 133

Řešení kvadratury kruhu 134

10. Stalinovo „z pekla štěstí“ 136

Rooseveltovy poslední dny 137

Truman – „malý člověk z Missouri“ 138

11. Postupim 142

3. KAPITOLA

STALIN – „UČITEL NÁRODŮ“ A „ZAJATEC POLITBYRA“ (1945–1947)

1. Opět sami sebou 147

Stalinská mystika na Západě 148

Západ a Stalinova velká strategie 150

Stalin a Molotov – fikce a realita 154

2. „Normalizace“ v SSSR 156

Strategie ve vnějším impériu 158

3. Italská výzva zleva 160

Stalin a Francie 163

4. „Probouzení Západu“. Truman a Byrnes 166

Kennanův „dlouhý telegram“ 169

5. Sovětské plány v Íránu 171

Stalinův ústup v íránské i turecké otázce 174

6. Fulton 175

Truman a Marshall 177

Trumanova doktrína 179

7. Marshallův plán 181

Zadržování komunismu 184

8. „Upevnění monolitní jednoty“. Ždanovismus 187

Kremelská scéna 1945–1947 189

9. První fáze sovětizace – 1945–1947 192

Pacifikace Polska 194

Rumunsko – trápená země 196

Bulharské kontrasty 199

10. Sověty a německá otázka – výchozí pozice 202

SED – „strana všeho německého lidu“ 205

11. Kreml a „koloniální svět“ 206

Lekce Singapuru 209

12. Konec Britské Indie 212

Hinduisticko-muslimský rozvod 214

„Pach nezávislosti“ 216

13. Britské válečné zkoušky na Středním východě 218

Střední východ – pilíř britské obrany? 221

Biltmorský program 222

Palestinská otázka 224

4. KAPITOLA

MEZE BIPOLARITY (1947–1949)

1. „Salámová taktika“ v Maďarsku 225

2. Kominforma 229

Druhá fáze sovětizace – konec „parlamentních piruet“ 232

3. „Zvláštní případ Rakousko“ 234

4. Finská specifika 237

„Léta nebezpečí“ 1944–1947 239

Finský „Únor“ se nekonal 242

5. První jugoslávský komunistický model 244

Stalin a balkánské uspořádání 247

Albánský malý ring 250

6. Sovětsko-jugoslávská roztržka 252

„Kominformisté“ na Balkáně 254

7. Francouzské „kominformní zklamání“ 257

Itálie – nebezpečí zažehnáno 259

8. Dekolonizace jihovýchodní Asie 261

Komunistická výzva v Indočíně 263

Zvláštní případ Indonésie 265

9. Barma: kompromis mezi nacionalisty a Londýnem 268

Britská výhra v Malajsku 269

10. Cesta k rozdělení Palestiny 272

K arabsko-židovskému ozbrojenému konfliktu 274

Palestinská válka 1948–1949 277

11. „Vláda SVAG“ ve východní zóně Německa 279

Okupační politika v západních zónách, 1945–1946 280

Obrat v západních postojích 282

V předvečer berlínské blokády 284

12. Berlín: mrazivé dny 286

Dva německé státy 289

13. USA: domácí programy základem 291

Stabilizace v Británii 293

„Marshallizace“: francouzsko-italský kontrast 295

5. KAPITOLA

SVĚT V ČÍNSKO-KOREJSKÉM STÍNU (1949–1953)

1. Washington, Moskva a čínská otázka 1945 299

Marshallova mise 300

Vítězství „tarantule“ nad „škorpiónem“ 302
Stalin a Mao 304

2. USA na konci 40. let 307

Americký obranný perimetr 309
„Teorie domina“ a program NSC-68 311

3. MacArthurovy reformy v Japonsku 313

Paradoxy americké politiky v Japonsku, 1948–1950 315

4. Rozdělení Koreje: „Sever proti Jihu“ 317

Stalin a korejská válka 320
Počátek války 322

5. „Čaroděj z Inčchonu“ 323

Čínský vstup do války 325
Obrat na Jalu 327
„Bratrství ve zbrani“ 329

6. Trumanova vláda versus MacArthur a McCarthy 331

7. Komunistická taktika prodlužování války 335

„Krvavá remíza“ 336
Stalinův scénář globální války? 338

8. Nový typ globální rovnováhy 341

„Atlantická bilance“ korejské války 343
Stalinova německá protihra 346
Změna geostrategické situace na Balkáně 347

9. „Oblouk od Japonska k hranicím Indie“ 349

Válečný účet – asijsko-vietnamský aspekt 351

10. „Zajistit se proti všem nahodilostem“ 354

„Samospád“ v sovětském a čínském komunismu 355

11. Maďarsko – léta beznaděje 358

Varšavské místodržitelství „moskovitů“ 360
Rumunsko: Gheorghiu-Dej versus Paukerová a Luca 363

12. Stalin na sklonku života 366

Ke konečné čistce? 368

6. KAPITOLA

KDO JE VINEN? (1953-1956)

1. Neklidné časy. Berijova šance 371

Konec korejské války 373
Berijův pád 374

- 2. Poststalinská krize a vnější impérium** 376
Povstání v NDR 377
Maďarský nový kurz 380
Chruščov – „strážce hodnot“ 382
- 3. Od Trumanovy k Eisenhowerově vládě** 385
Eisenhower a Dulles 387
- 4. Doktríny „osvobození“ a „masivní odvěty“** 389
Konzervativismus 50. let: prosperita a síla tradice 392
- 5. Střední východ po palestinské válce** 396
Mossadek a iránská ropa 397
Egyptská revoluce 399
„Pryč s paši“ 402
- 6. „Tajné operace“ CIA a Dullesova „paktománie“** 403
Íránský převrat 1953 405
- 7. Francie a Evropa** 408
Dienbienphu 410
Indočínský kompromis 1954 411
Pařížské dohody a pád Menděse France 413
- 8. K nové strategii v Kremle** 415
Rakouská smlouva o neutralitě 417
Varšavský pakt a evropská bezpečnost 419
Ženevský summit 421
- 9. Dvě tváře Pekingu: Quemoy a Bandung** 423
Chruščov a třetí svět: Indie a Indonésie 424
- 10. Násir – „naš člověk v Káhiře“** 427
První léta Izraele 430
Izraelsko-arabské napětí 1953–1955 431
Násirův obrat na východ 433
- 11. Západ na cestě k suezské prohře** 436
Suezská vojenská konfrontace 438
- 12. Jugoslávské téma v kremelských sporech** 441
XX. sjezd KSSS: otřes „tajného projevu“ 445
- 13. Polská krize** 447
Poznaň a Gomułkův návrat 448
Maďarsko před bouří 450
Vyvrcholení „polského Října“ 452
- 14. „Deset dnů, které otřáslы Kremlem“** 454
„Operace Vichr“ 456

7. KAPITOLA

FIKCE A REALITY (1957–1964)

1. „Dvojí krize“ 1956 – americká bilance 461

Kontrasty vnitropolitické scény USA 50. let 463

„Macmillanova“ Británie 465

2. Krize francouzské moci v severní Africe 468

Pád čtvrté republiky 470

3. Izrael v izolaci 473

Eisenhowerova doktrína 474

Malá regionální krize: Sýrie 1957–1958 475

Vrchol regionální krize – léto 1958 477

Irácko-syrská zkušenost 479

4. Dvojí hra: Chruščov a Mao 481

Chruščovovy triumfy roku 1957 484

Fenomén „sputnik“ 486

5. Pacifikace Maďarska 488

Gomuľkovská „vlastní cesta“ 490

Obnovení pořádku à la Ulbricht 491

6. „Gulášový komunismus“ 493

Čínský „velký skok“ 495

Podzim 1958: Maova lekce Chruščovovi 497

7. Berlínské ultimátum 499

Západ znovu před berlínskou otázkou 501

„Duch Camp Davidu“ 503

Chruščovova konfrontační volba 1960 505

8. Amerika Američanům? 506

Guatemala 1954 508

Kubánská revoluce 510

9. Francouzská pátá republika 512

De Gaullova evropská politika 513

De Gaulle a Afrika 514

Évianské dohody 516

10. Destabilizace černé Afriky – britský úhel 520

Fenomén „mau-mau“ 522

„Bouřlivý rok 1960“ 524

11. Exploze v Kongu 525

Ve znamení Lumumby 527

Simbové a „lidová demokracie“ 530

12. Od Eisenhowera ke Kennedymu 532

Základní agenda Kennedyho vlády 534

Pohroma v Zátoce sviní 535

Vídeňské setkání 536

13. Od Vídně k Berlínu 538

Německo-berlínský uzel 540

Pochod ke „zdi hanby“ 542

Západ a „operace Růže“ 544

14. Rivalové a odpadlíci 546

Albánská a rumunská volba 549

15. Operace „Anadyr“ 552

„Ex Comm“ a drama třinácti dnů 555

Chruščovův ústup 558

16. Dozvuky amerického vítězství 560

V předvečer Dallasu 561

17. Chruščov na šikmé ploše 564

Sovětsko-čínské schizma 567

Komplot a rezignace 569

HLAVNÍ POUŽITÉ ZKRATKY A SYNONYMA 572

PRAMENY A LITERATURA

1. Prameny 576

2. Paměti a svědectví 577

3. Základní a použitá literatura 579

REJSTRÍK 585

